

Spoznavajmo se! Ne gre za resnico

Iz govora ARH. JURETA VOMBERGARJA na proslavi 30-letnice Našega doma v San Justo.

To, kar je naša emigracija ustvarila v 40 letih vzbuja pozornost med Slovenci po svetu, doma, v zamejstvu in zdomstvu. Prisostvujemo vedno številnejšim obiskom Slovencev od vsepovsod, splet okoliščin omogoča tudi nam, da v vedno večjem številu potujemo po svetu, predvsem seveda v domovino. O naši skupnosti v okviru teh medsebojnih, obojestranskih obiskov bi rad povedal nekaj misli.

Kaj mi (kaj nam) dajo uvideti? Ti obiski nam dajo spoznati, da se Slovenci po svetu premalo poznajo. A to ni le posledica osamljenosti in oddaljenosti v prostoru in času, ampak predvsem rezultat premajhne pozornosti. Obojestranski mentalni klišeji, ustaljeni predsodki, rezerviranost in sumničnja o osebah, ustanovah in skupnostih so izraz nepoznanja, več ali manj hotelnega. V svetu, kjer tiskovine svobodno krožijo ni opravičljivega razloga za nepoznanje in nepozornost. Lahko govorimo o krivdi. Na daljavo lahko presojamo, da si le vzamemo časa in pa... hoteti je treba.

Verjetno pa je, da so še tako osmišljena pisanja mnogokrat nedoručena, ne prepričajo. Osebna poznanja in dialog morejo pripomoči, da se stvari med nami razčistijo, razjasnijo. In glejte, prav to se dogaja ob teh obiskih.

Ljudje smo že tako narejeni, da teorija ni dovolj; vsakodnevna izkušnja medloveskih odnosov nas potrjuje v tem. Osebno poznanstvo, živa beseda iz oči v oči, prijazen nasmeš in stisk roke odtaja zamrzla srca... in predsodki se razblinjajo eden za drugim. Vse to pa velja le, če smo ljudje dobre volje.

Ljudje dobre volje iščejo skupnih, stičnih točk, tega kar družijo; skušajo se razumeti, čeprav v vsem ne soglašajo; so pozorni in strpni do pogledov, stališč, mnenj ali prepričanj drugih. Zvesti svojemu so zmožni preseči razlike; zmožni poglobiti se v položaj drugega (drugačnega), ne izrabljajo ljudi in situacij, ne iščejo koristi na račun drugih, ne sumničijo a priori, ne podtikajo nepoštenih namenov, ne privoščijo hudega.

Spoznanje ob omenjenih obiskih je, da se svobodni Slovenci, ljudje dobre volje, ki ljubijo svoj rod, zvesti svojemu zgodovinskemu izvoru in usodi, najdejo in razumejo s svobodnimi Slovenci zvestimi svojemu drugačnemu zgodnjemu izvoru, socialnemu in političnemu položaju in prepričanju, kljub oddaljenosti.

Med svobodnimi Slovenci ni nepremostljivih razlik. Čeprav so bile v slovenski preteklosti senčne plati, strankarski in politični spori, nerazumevanja med vernimi in nevernimi, socialni konflikti, vse tiste situacije za katere bi rajši videli, da jih ne bi bilo, med svobodnimi Slovenci ni bilo nikdar Golega otoka ali česa niti približno temu podobnega.

S svobodnimi Slovenci, ljudmi dobre volje, si želimo vedno pogostejših medsebojnih obiskov, nudimo jim našo gostoljubnost, želimo sodelovanja, ne bojimo se dialoga tudi z ostalimi Slovenci, ki se izkažejo kot ljudje dobre volje.

Na žalost nas večina Slovencev v domovini ne pozna. Kako naj ve za nas, naše tiskovine (še) ne smejo tja. Le redki posamezniki berejo naše knjige in revije na dokaj pogostih potovanjih v tujino.

Režim v Sloveniji pa nas in naše delovanje prav dobro pozna, morda bolje od nas samih. Ima zato ljudi, ki nas študirajo poklicno, honorarno (se pravi, plačani so za to, da raziskujejo naše delo, ki ga mi opravljamo brezplačno) in se temu posvečajo „full-time“.

Totalitarni režim v naši matični domovini se je v marsičem omilil v

40 letih, a njegov odnos do nas je še isti kot v času stalinistične revolucije. Še vedno nas zmerja z narodnimi izdajalci, plačanci, zapeljanci, sovražniki delovnega ljudstva in kar je podobnih izrazov iz stalinističnega slovarja psov. Pisanje najnovejših režimskih tiskovin nam nudi dovolj razlogov, da sumimo, da od tam ni pričakovati nič pozitivnega.

Ne morem pa mimo tega, da se v naši domovini danes razpravlja in piše na način, ki bi si ga naši pokojni komaj mogli predstavljati. Čudi nas, od kod se je naenkrat vzela vrsta pogumnih posameznikov, izobražencev, pisateljev, ki se zavzemajo za re-evropeizacijo slovenske družbe, za sožitje, sodrugovanje in soupravljanje, za resnično samoupravljanje brez razrednega boja; potegujejo se za razredni mir in spravo.

Omenjeni pojavi zavzemanja za družbeno in moralno obnovo slovenske družbe so kot brleča lučka na koncu tunela, ki kaže smer in budi upanje. Vemo pa, tudi oni se zavedajo, da so te svoboščine le tolerirane, dopuščene iz razlogov, ki so nam nepoznani, a da se morejo ukiniti vsak trenutek.

Le v pravi demokraciji so te svoboščine štete kot naravne, samoumevne. Tega želimo svoji domovini, za to se prizadevamo. Zavedajmo se, da je tudi naše poslanstvo, da k temu pripomremo. Današnja alternativa je le ena: ali resnična demokracija ali totalitarizem. V tej alternativi je izbira lahka in nikomur ne more povzročati problemov vesti.

V zadnjem času jih je mnogo, upajmo, da jih bo vedno več, ki iz domovine, zamejstva in zdomstva prihajajo med nas in nas opazujejo. Gledajo nas, bodisi povabljeni v prvo vrsto ali od zadaj, inkognito. Gledajo nas in si ustvarjajo svoje mnenje o nas. Nekateri se izjavljajo, da so presenečeni, da tako daleč od domovine obstaja živa skupnost Slovencev. Drugi se ne izjavljajo, ne silimo vanje v vprašanje. Naj sami uredijo svoje misli in vtise, naj sami primerjajo.

Nekateri od nas veliko pričakujejo, bojim se, da več, kot smo zmožni nuditi. Bog daj, da jih ne bi razočarali. Gledajo nas, v kolikor smo še svobodni Slovenci, svobodni na zunan in navznotraj.

Ni dovolj zunanja svoboda, te je na Zahodu dovolj, še preveč, bi rekel. Gledajo nas, če smo še svobodni na znotraj. Se nismo (še) predali ugodju blagostanske družbe? Koliko nam (še) pomenijo vrednote duha? Gledajo tisto, kar jim kažemo in kar se ne vidi na prvi pogled; znajo brati med vrsticami.

Ko potujemo v Slovenijo nas opazujejo. Kakšni smo po 40 letih; smo kaj pozabili, smo se česa naučili? Gremo gledat lepote Slovenije, samo to? Tisti, ki ste pred 40 leti bili pripravljeni dati življenje za domovino, ste danes pripravljeni vsaj pričevati?

Vsi nas gledajo, doma, v zamejstvu in zdomstvu. Sprašujejo se, kako je mogoče zdržati v tujem okolju 40 let, kaj je tisto, kar nas drži in navdušuje. Če želijo recepta, tu ga imajo:

Smu homogena skupnost, med nami ni večjih razlik, ki bi ločevale, povzročale razhajanja; imamo skupne vrednote in zavest poslanstva. Kaj to pomeni? Pomeni, da znamo ceniti kaj več kot samega sebe in lastno korist; da smo tukaj zaradi nečesa velikega, za kar se je vredno žrtvovati.

So še druge, zunanje okoliščine, ki so pripomogle in nam omogočajo naše delovanje, a važne, bistvene so omenjene. Brez zavesti poslanstva bi nas bilo jutri konec.

Rad bi videl čim več obiskovalcev

iz domovine, zamejstva in zdomstva na takih prireditvah kot je nocojšnja; da bi prisostvovali gledališki predstavi, (ki bo sledila mojemu govorjenju) kjer nastopajo tukaj rojeni fantje in dekleta slovenskih staršev, da bi slišali njihovo slovensko govorico, ki nima kaj zavidati govoric njih vrstnikov v Sloveniji, da bi občutili njihov idealizem, zavednost in požrtvovalnost.

Videli bi, da smo tu le Slovenci, ni Srbov, Bosancev ali Šiptarjev, ne bi videli napisov v cirilici. Videli bi, da med nami ni alkoholizma, ne prostaškega, lumpenproletarskega govorjenja in obnašanja, vsega tega, kar opazijo in nad čemer se zgražajo naši obiskovalci domovine.

To se ne godi „por generación espontánea“ (kot pravijo tukaj), kar tako iz nič. Je plod stalnega, 40-letnega napora in slovenske zavednosti njih staršev. Jabolko ni padlo daleč od drevesa: naša mladina nam je v ponos in zadoščenje.

Tudi vaš Naš dom ni nastal kar tako. Je rezultat 30-letnega dela in žrtev, slovenskih žuljev, rezultat okrajšev in odločnosti, premišljenih odločitev, ne brezplovnega besedovanja o tem, kaj bi bilo, če bi bilo. Zgrajen je brez zunanjega dolga in brez notranje zadolžitve, to je, prodaje ali prodaje komu ali čemu, kar ni slovensko in pošteno.

Naš obstoj in življenje, vaša 30. obletnica Doma ni sramota, ki počasi umira, niso napokane iluzije, ne jalovalo nadaljevanje izgubljenega boja, to je realnost, ki dobro mislečemu človeku, Slovincu, pove, to, kar nobena knjiga ali besedno pričevanje in dokazovanje.

Živimo v času vedno bolj splošne zavesti — in ti obiski nas potrjujejo v tem —, da je svet vedno manjši in ljudje smo si vedno bližji, da mora biti na tem svetu prostora za vse Slovence, kjer naj bodo možni različni načini doživljanja in udeležanja slovensko zavednost in zavest; da se nebo jasni nad Slovenijo in da smo mi z živimi vezmi povezani z njo; da smo Slovenci v svetu ena sama velika družina, čeprav smo v marsičem oddaljeni.

Kako aktualno in današnjim okoliščinam primerno je besedilo himne Slovencev v svetu:

Slovenija, moj dom brez mej, ker nosim te s seboj.
Kjer rod je moj, kjer sin je tvoj, tam si, Slovenija.

PORAST VERNOSTI V JUGOSLAVIJI

Inozemski novinarji poročajo, da se v Jugoslaviji opaža pri ljudstvu večje zanimanje za verska vprašanja.

Dr. Živko Kustić je glavni urednik zagrebškega verskega tednika „Glas koncila“. V letu 1973 je bil obsojen na 5 mesecev ječe zaradi domnevnega kršenja zakona. Izgleda, da ga ponovno čaka proces, ker je baje netočno poročal o obsodbi bosanskega frančiškanskega patra Kržičca. Jugoslovanska zakonodaja predvideva za tak prekršek zaporno kazen do petih let.

V razgovoru z avstrijskim časnikarjem Alexandrom Orsichem je dr. Kustić povedal, da se v zadnjem času Hrvatje zelo zanimajo za razmere v Cerkvah, in domneva, da so temu vzrok mnogi protiverski in proticerkveni članki v partijskih časopisih. Posebno aktivna je postala mladina, ki se vedno bolj približuje duhovnikom. Ker izgleda, da mladi ljudje od Cerkve pričakujejo odgovore na svoje težnje in vprašanja, se duhovščina trudi, da jih ne bi razočarala. Zato pa seveda nekateri partijski listi trdijo, da je Cerkev gonilna sila naraščajočega hrvaškega nacionalizma. Dr. Kustić zavrača takšno mnenje in pravi, da oblasti

Ljubljanska Mladina si je spet upala odpreti okno v zgodovino protikomunističnega boja.

V svoji 28. številki z dne 12. septembra je objavila zanimiv članek pod naslovom TRDINA JE IMEL PRAV — Slovenski politični zaporniki — Franc Luzar.

Iz njega posnemamo žalostno uso do političnega zapornika in protikomunista, ki je ostal doma. Sicer niti ni bil navdušen nad domobranci, a je jasno poznal delovanje partizanov med vojsko in po njej. In da bi to jasnost vtisnil v spomin svojim otrokom, je pisal dnevnik: **Spomini skrivača Markota**. Ko so ga še nekateri drugi brali in je končno prišel v roke policiji, so Luzarja spravili pred sodišče, kjer je bil leta 1976 obsojen na štiri leta strogega zapora, od katerega je odsedel 15 mesecev.

In zakaj vse to? Poglejmo nekaj odstavkov iz spominov, kakor so navedeni v obtožnici; so zanimivi in novo pričevanje o že znanih komunističnih metodah:

— na str. 126: „Ko sem zvedel o podrobnostih „delovanja“ OF odnošna NOV sem povedal podnačelniku, da ne bom tvegval življenja za prazen nič. Tudi nad Italijani sem bil razočaran, vendar sem se tolažil z dejstvom, da so to okupatorji, ki so prišli sem zato, da nas bi prej ali slej uničili. Ampak kaj je to napram temu, kar počno partizani.“

... na 146. in 147. str.: „Prav tako se ni vrnil z zaslišanja neki partizan... Fant je pripovedoval take zgodbe, da nam so se ježili lasje in ženske so si zatisale ušesa, ko je pripovedoval o zadnji „akciji“ na Miklarjih... Tam je nekaj dni prej porezal šestinšestdeset ciganom glave, jih metali v prepad, nato pa za glavo drugi še trupla... Najbolj sem bil jezen na otroke, ki jih nisem imel za kaj prijeti...“

na 148. str.: „Partizani, ki jih je bilo s komandantom kakih deset, so bili ali naučeni, ali pa navajeni na posel, ker so hitro vezali roke po dva in dva, ter še eno žico po dolgem... To je bilo v noči od 13. na 14. oktobra 1943. Zvrstilo se je naslednjih 15 nesrečnežev... Ko sem... pozvedoval za krivdo omenjenih... ki se niso več vrnili, sem dobil bivšega terenca in ga povprašal: „zakaj se je to zgodilo... in je odgovoril... bili so izdajalci... bili so farska banda... Odvedli so tudi dva

brata, ki sta bila prav tako „ne vem zakaj“ odvedena in ubita.“

na str. 158: Rekel sem mu, da gre s tem, če se odloči za potovanje z avtobusom, prostovoljno v žrelo partizanskih zveri.“

na 206. in 207. str.: „največkrat so odvažali domobrince okrog polnoči... Videl sem nekaj znanih od tepeža skaženih obrazov... Potem sem videl domobranskega podčastnika, ki je imel tako zmaličen obraz, da sem ga prepoznal le po govoric... Nekoč pa ko sta se dva vrnila v našo sobo smo se začeli zavedati, kakšno usodo bodo doživeli vsi, ki jih ponoči kličejo na hodnik... Zavedal sem se, da bi tako odšli vsi, ki bi kaj vedeli o usodi tistih, ki odhajajo v neznano, prav tja, kamor oni obsojeni na smrt.“

na 239. in 240. str.: „In prišel je tisti nesrečni dan ali točneje noč, ko so nas odpeljali v Kočevje... Bilo je pet tovrtnjakov nabito polnih nas domobrincev, nekaj je bilo tudi četnikov in ustašev... Bili smo povezani... S težavo smo se zvrkli s kamiona in takrat se je začelo. Gorjače so vihteli nad našimi glavami... Ko smo se približali grapi... je neki višji oficir zatulil: „Zdaj se maščujete fantje...“ Pehali so nas v to dolino in tolkli... se je žica utrgala in tedaj zadrdrala je brzostrelka, pa druga, pa tretja... Še sem slišal močno detonacijo... Videl sem, kako je okrog in okrog zaminirano pobočje doline in v njej... Zaprlu mu je sapo.“

Obtožnica navaja samo teh malo nepovezanih stavkov iz dnevnika, ki pa ima 274 strani. Kaj pa piše na ostalih straneh? O tem obtožnica molči, ker si verjetno ne upa niti napisati kaj več.

Pri tem je javni tožilec vse izjave položil v usta obtožencu, čeprav je ta navajal imena ljudi, ki so mu pripovedovali določene trditve.

„Mladina“ navaja obrambo obtoženega Luzarja, ki je pri sodbi navedel priče, ki bi njegove trditve verodostojno potrdile: o ujetniku partizanu, ki je pripovedoval o poboji ciganov, o nočnem transportu zajetih domobrincev, o pijanem sodnem senatu, o pobujanju domobrincev, ustašev, ustašev in četnikov v Rogu itd. Vsega tega sodišče ni upoštevalo, dejansko ga niti ni brigala resničnost teh pripovedovanj: V obraziložitvi sodbe pravi: „K dogodkom, ki jih v knjigi opisuje, dodaja obtoženec svoje ocene, razlage in trditve, ki pomenijo neresnično prikazovanje družbenih in političnih razmer v naši državi.“

In k temu pravi Mladina: „Luzar torej ni neresnično prikazoval družbene stvarnosti s tem, da je (po pričevanju) opisal npr. domnevni pokol ciganov 1943. leta, po mnenju javnega tožilca oz. sodnega senata resničnost tega dogodka ni bistvena, odločujoče je njegovo stališče do tega dogodka.“

„Mladina“ je zadela: sodišče si ni upalo trditi, da dogodki, zločini in poboji niso bili resnični, le Luzar ni smel o njih pisati niti poskusiti dokazati po pričah. O tem je bilo treba molčati.

Danes se o nekaterih takih zločinih že lahko govori in piše. Seveda se lahko to piše, kakor da bi se zgodilo nekako samo od sebe, da je pač nekdo ukazal, nekdo izvršil genocid. Kdo je ta Nekdo, to se pa še danes ne sme napisati, kaj šele javno vprašati. Kajti odgovor bi bil neprijeten za vrsto današnjih partijskih velmož, posebno pa še za Tita in seveda za celo partijo. In potem bi se ljudje začeli vpraševati po razlogih za ta pokol, po vzrokih, po celotni pravilnosti „osvobodilne borbe“. In s tem bi bilo konec junaškega mita, razgaljena bi bila revolucija in hlapčevanje Stalinu, vse laži režima in komunističnih veljakov. Skratka, konec bi bilo partijske diktature.

P. Dova.

TDml

„Obračam se k milosti“

Zvedeli smo, da je 15. oktobra umrl v Ljubljani veliki slovenski kulturnik **Bojan Stih**. V zadnjih letih je zaradi svoje odločne, pogumne in kritične drže stopil v prvo vrsto slovenskih oporečnikov.

Rojen je bil v Ljubljani leta 1923, diplomiral je iz zgodovine. Med vojno je bil partizan, član VOS (varnostne obveščevalne službe). Po vojni je zavzemal vidna mesta, urednik Ljudske pravice, uslužben pri CK, direktor Novih razgledov, direktor Drame v Ljubljani in Mariboru, končno direktor Viba filma.

Napisal je več knjig, večinoma esejev; bil je zaželen predavatelj, med drugim tudi v Dragi in na ljubljanski teološki fakulteti. Iz partije je bil vržen leta 1958. Zadnje čase je nastopal kot oster in neumljen kritik današnje domače družbe in komunizma, borbe za oblast, nastopal je proti leninizmu in zahteval politične svoboščine. Obenem je tudi iskal religiozno resnico. Nikoli se ni odpovedal marksizmu, tako da je o sebi dejal, da je „marksist brez partije in kristjan brez Cerkve“.

Kot za nekako oporoko je v zadnjem intervjuju v Dnevniku 16. avgusta dejal:

„Človek je velika skrivnost v duševnem, biološkem in fiziološkem pogledu. Komaj da kaj vemo o tej skrivnosti. Zato je nad nami nebo in na nebu Stvarnik. Vera vanj rešuje, pomaga in tudi ozdravlja...“

V spomin nanj, Bogoskalca in narodnjaka, naj navedemo samo odstavek iz njegove knjige To ni nobena pesem, to je ena sama Ljubezen.

Levstikov teden
od 19. do 27. kimavca 1981

Ko sem se vrnil z gradu Štatenberg, je prišlo tole anonimno pismo:

Dragi Bojan!

Odkar Te poznam, zlasti pa še zadnjih nekaj let z velikim zanimanjem, največkrat pa tudi z vnetim odobravanjem preberem vse, kar napišeš in kar mi pride pred oči. Vesel sem, da imamo Slovenci takega človeka in da je ta celo eden mojih znancev (prijeteljev si ne upam reči).

Po srečam pred dnevi drugega znanca in nekaj spregovoriva o enem Tvojih novejših spisov. In veš, kaj mi je rekel? „Štiha poznam dalj kot ti, in vem, kaj je počenjal nekoč v vojnih letih. Zato njegovemu današnjemu pisanju ne bom verjel, dokler ne bo kdaj javno izrazil obžalovanja zaradi tistih reči, ali vsaj dal vedeti, da se zaveda njihove moralne nevrednosti. Sam sem bil zraven pri eni ali drugi stvari, bolj v stranski vlogi,

zato vse to dobro poznam. Je že res, da se Bojan danes zavzema za prave in dobre reči, ampak...“

Govoril je še naprej, pa ga nisem niti dobro poslušal več. In ko sem ostal sam, so mi šle njegove besede po glavi in od tedaj mi ne dajo več miru. Nalašč ga nisem vprašal, kaj je to bilo, rekel je le nekaj o Primorski. Sam boš pač najbolje vedel, za katere reči gre. In mož se mi je zdel tako prepričan, da je bilo težko dvomiti, da ne bi bilo vsaj nekaj res.

Saj se spominjaš, kako so mnogi gledali na Ahaca? Danes pameten in vnet za vse dobro, ampak kaj je počenjal med vojsko? In mu niso bili pripravljeni ničesar priznati in ničesar odpustiti. (Vprašujem se, ali je resnična govorica, da je na smrtni postelji zahteval duhovnika, pa mu ga žena glede na razne okoliščine ni hotela poklicati. Če je to res, mu je storila grdo krivico. Morda je hotel vsaj enemu človeku odkrito in do kraja povedati, kar mu je ležalo na duši. Božo Vodusek je tako priložnost dobil.)

Ti si resda še daleč od tega, da bi si klical duhovnika, če bi ga sploh. Morda pa le premišliš, ali ni v besedah mojega znanca nekaj resnice — morda tudi kaj storiš?

Pravzaprav bi se na koncu rad podpisal, zelo sem omahoval, ali naj to storim ali ne. Ampak stvari ne bi bilo nič v prid, če povem, kdo sem, le najino medsebojno razmerje bi bilo posledje obremenjeno, ne vem, kako bi se gledala. Čeprav mi nekaj govori, da mi boš morebiti hvaležen za odkrito besedo.

20. sept. 81

Lepo pozdravljen!

Neskončno dobrotljivi in usmiljeni Bog je v svoji milosti dovolil Savlu postati Pavel. Ko pa berem anonimno pismo, spoznam, da nam slovenskim grešnikom ni bila, ni in tudi ne bo dodeljena milost, ki jo je prejel Sveti Pavel. In naj še povem dve stvari tistemu, ki ni imel poguma podpisati se pod pismo. Prvič, kaj kmalu bom povedal vse, kar sem storil v vojnih letih. Tudi tisto, o čemer lahko misli, ta ali oni, da je bil „greh“. A naj poudarim, da stojim za dejanji primorskega partizanstva in ljudstva kot skala in kot vojak. Drugič, sem komunist ali socialist brez Partije in kristjan brez Cerkve. A ko pride ura slovesa in smrti, že zdaj se obračam k milosti za pogum, bom prosil tolažnika, da mi lajša bolečino in odveže grehov, ki sem jih morebiti storil v dobri in naivni veri proti človeku in človeštvu.

Enostranska predstava

Dr. Janko Zerzer, predsednik Slovenske krščanske zveze v Celovcu, in jaz sva imela zelo meglene predstave o Slovencih v Argentini, ko sva preteklo poletje na povabilo tamkajšnje Slovenske kulturne akcije poletela na skoro štiritedenski obisk v Buenos Aires. Informacije o tej narodnostni skupini v slovenskem kulturnem prostoru v Evropi, v kolikor sploh obstajajo, so skrajno enostranske in imajo to skupino emigrantov za narodne izdajalce, ki so se v maju 1945 z begom izmaknili pripravi kazni. Knjiga J. Čučka, slovenskega časnikarja, z naslovom „Sramota umira počasi“, podaja enostransko, nepopolno in na mnogih mestih sovražno sliko te agilne narodnostne skupine.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Deset dni se je predsednik sprehajal po svetu, zlasti po vzhodnem. Medtem je življenje v državi teklo naprej svojo pot, kot je šel svojo pot njegov obisk štirih različnih držav, dveh vzhodnega, dveh zahodnega bloka. Ne moremo si podrobno ogledati vseh detajlov. A omemba in predstava nekaj teh odtenkov nam more razjasniti marsikateri problem in postaviti v pravo luč vsa sili nerazumljive dogodke. Le pogledimo.

NI CVENKA, NI PLENKA

Naj še tako govorimo o političnih okoliščinah predsednikovega potovanja, nikdar ne bo dovolj poudarjena gospodarska plat teh zunanje-političnih podvigov. Ni zaman predsednik peljal s seboj gospodarskega ministra, številno finančnih strokovnjakov in zlasti lepo skupino podjetnikov, ki so zainteresirani trgovati s Sovjetsko zvezo. Poleg političnih omemb in koncesij, je Alfonsín v Sovjetski zvezi dosegel potrditev kupne pogodbe za 4,5 milijonov ton žitnega zrnja, ki ga bo Moskva postopoma naročala v Argentini. To samo še ni nič posebeja, saj že dve leti traja pogodba za velike količine zamrznjenega mesa, a Rusija doslej še ni segla po tem zaaranem materialu. Pač pa je moral predsednik slišati v Moskvi nasvete o diversifikaciji argentinskih pridelkov in izdelkov ter o iskanju novih tržišč za notranji razmah. Nič kaj dosti, če upoštevamo napor in politično ceno potovanja.

Po Španiji in Sovjetski zvezi je bil Strasburg tretja točka potovanja. Tam je prejel poklon združene Evrope. Alfonsín je bil tam, iz rok italijanskega premierja prejel odklovanje za obrambo človekovih pravic. Slišal je slavošpeve o veličini njegovega državnštva, toda ko je povprašal za materialno pomoč, je naletel na gluha ušesa. Tako daleč je šlo njegovo razočaranje, da je javno omenil „solidarnost post-mortem“, ki da jo evropske države nudijo latinskoameriškim demokratijam. Morda se bo odslej naprej vladarje spametovale in zavedle, da ni pričakovati darov od nikoder. Tako od Moskve, od evropskih demokratij ali Washingtona, vsi kupčujejo, če jim to koristi, tako z demokracijami kot z vojaškimi režimi. Eno je politika, drugo trgovina. To je bila najbolj jasna strasburška šola.

In še Havana. Nikar si ne trgajmo oblačil. Pred Alfonsinom se je s Fidel Castrom objel še Costa Méndez,

zunanji minister vojaškega režima. Imejmo jasno: radikalizem je levičarska stranka, zato ne pričakujemo od njih gest, ki jih niti desničarske vlade niso imele. Alfonsín pa je šel na Kubo, poleg jasnih političnih interesov, ki jih nismo mi iznašli, še zaradi težkega gospodarskega sora-zmerja. Argentina je za časa zadnje peronistične vlade Kubi prodajala vrste ladij za prevoz žit, veliko količino tovarnjakov in drugih industrijskih izdelkov. Kuba plačevanje tega dolga odlašala v nedogled in dela argentinskemu gospodarstvu velike preglavice. Podpisana je bila celopogodba za veliko argentinsko investicijo (100 tisoč dolarjev) za gradnjo turističnega hotela na Kubi. Vse je zastalo, dokler Fidel Castro ne poravnava zaostalega dolga. In to res ne vemo, kdaj bo.

VROČA POMLAD

Medtem, ko je predsednik doživljal poklone po svetu, se je doma kaj razgibano živelo. Poslevoedeči podpredsednik Victor Martínez je po svoje sukal državo. Še ne dokazana teza je ta, da kadar gre predsednik na potovanje, pride do kakega škandala. To pot so prepovedali predstavo dveh filmov po televiziji. Če ima to kaj opraviti s potovanjem, ne vemo, a ni prvič, da se v odsotnosti Alfonsína pokaže trda roka v morali.

Državno tožilstvo na administrativnem področju, ki ga trenutno vodi tožilec dr. Molina, se je spravilo na bивše funkcionarje Centralne banke. Nato jim je sodišče prepovedalo potovati iz države, dokler se stvar ne razčisti. Vse to je v zvezi s poverbo v banki Alas in v še neki drugi. Ker je Molina nekaj preveč rovaril, je tako s strani vlade dobil oznako „desestabilizatorja“, to je, da ruši ustavni sistem. Pa sta se morala tako podpredsednik kot tajnik predsedništva Carlos Becerra opravičiti. Preveč jasno je bilo, da ni „desestabilizator“ tisti, ki kaže na napake, marveč tisti, ki napake dela.

Istočasno je tednik „El Observador“, ki ga vodi polemični kolumnist La Prensa Iglesias Rouco, objavil novico o raziskovanju v območju ca-

Mogoče ne veste, da...

— da do tristo slovenskih otrok na Goriškem in Tržaškem rešuje uganke, ki jih v vsaki svoji številki prinaša mladinski mesečnik PASTIRČEK...

MLADIKA, Trst 5/6, 1986

Živahna narodna skupina

Slovenska emigracija, danes že v tretji generaciji, razpolaga z številnimi kulturnimi organizacijami, ki jih je ustanovila sama brez vsake pomoči argentinske države (čas seveda ta ni bila obvezana), z mnogimi finančnimi in drugimi duhovnimi žrtvami. Važne postojanke 4000 glave skupine, ki živi v velikem prostoru 13 milijonskega mesta Buenos Airesa, so kulturni domovi, sedem po številu, ki so enakomerno porazdeljeni po mestu in nudijo od nedeljske maše do gledaliških predstav in športnih tekmovanj, takorekoč vse, kar ta jezikovna in narodna skupina potrebuje v popolnoma tujem okolju.

Posebno je občudovanja vreden idealizem, s katerim so zgradili šolski dopolnilni program. Od otroškega vrta, preko ljudske šole in srednje šole raznih vrst do predavanj na univerzitetni ravni. Vse to prireja jo ob sobotah, potem ko so otroci oziroma mladina od ponedeljka do petka obiskovali redne argentinske šole. Učitelji so intelektualci raznih smeri, ki vse delo opravljajo brezplačno in še prevozne stroške, ki zaradi daljav niso ravno majhni, sami krijejo. Izredno živahno je versko življenje, katero oskrbuje v celoti Argentini 63 slovenskih duhovnikov. Okoli 80% vseh Slovencev npr. obiskuje nedeljsko službo božjo.

Na žalost uradne jugoslovanske oblasti še vedno smatrajo slovenske politične emigrante za narodne iz-

dajalce. Zato tudi ni nobenega stika med to emigracijo in jugoslovansko orientiranim klubom Triglav v Buenos Airesu. Seveda so bile v dobi stiske med okupacijo Slovenije storjene od strani poznejših emigrantov kake napake,

Globok prepad

vendar je bila tedaj alternativa stalinistična diktatura, zato so se ti odločili za borbo proti partizanskim enotam in v tej borbi so sprejeli — proti svoji volji — tudi pomoč od nemškega okupatorja.

Danes je ta travma še zelo močna v starejši generaciji; druga in deloma tudi tretja generacija pa že misli in čuti argentinsko, čeprav z ljubeznijo gojita svoj materinski jezik.

Matečaj, katerega so zelo radi pili Indijanci, je tudi že našel pristop v hiše mnogih slovenskih emigrantov. Neki argentinski pregovor pravi: Kdor pije matečaj, ta ne gre več nazaj! Je to zadnje znamenje asimilacije ali priklonitev novi domovini, ki je vse prošilce zavetja prijazno sprejela in jim dala delo? Bodočnost bo to pokazala.

Prevod iz nemščine iz:

K'eine Ze'tung, Celovec, 2. oktobra 1986, str. 3

Članek spremljajo tri fotografije: predsednika SKA Ladislava Lenčka CM z akad. kip. Francetom Ahčinom, akad. slikarke Bare Remeč in cerkve Marije Kraljice v Slovenski vasi.

rinske ustanove, o poneverbi s tujo valuto v višini deset tisoč milijonov dolarjev (!!!) v zadnjih petih letih. Gre za izvoz, katerega devize nikdar ne pridejo v državo, marveč ostanejo naložene v tujih bankah. Spomnim se, kako mi je o tej zadevi, vsaj pred desetimi leti, pravil pokojni sourednik Fajdiga. Stvar je stara in je zanjo vedel vsak državljan, ki je imel količjak pogleda v zadevo izvoza. Bomo videli, če bo demokracija na to vrgla vsaj nekoliko luči. A če gledamo pojav in številke, ki se sučejo, ni čuda, da se država nahaja, kjer se nahaja.

Medtem pa Ubaldini, glavni tajnik CGT, roma po državi in predseduje raznim protestnim shodom. Pretekli dni je bil v Tucumanu ter v Neuquenu. Povsod nastopa kot najbolj vidna osebnost v opoziciji, čeprav je sindikalist in ne politik. To je tudi eden izmed paradoksov sedanje argentinske družbe.

ZMAGOVALCI IN PREMAGANCI

Preteklo nedeljo so imeli prve notranje volitve peronistične stranke v provinci Santa Fe. Težko je vzeti te volitve za barometer bodočih tendenc v peronistični stranki. Zmes struj in strujic, ki so se predstavile, nima para v vsej zgodovini. Tam so si stali nasproti „pravoverci“ na eni in drugi strani, obnovitelji prav tako na eni in drugi strani. Ene je podpiral obnovitelj Grosso iz prestolnice, druge obnovitelj De la Sota iz Córdoba.

Senatorsko mesto je izgubil bivši predsedniški kandidat Luder. Dobil ga je skoraj nepoznan mladi Rubeo. Nekateri menijo, da je s tem zapečaten Luderjeva politična usoda. Drugi pa trdijo, da ni moža njegove veličine, ki bi mogel zediniti razprte peroniste. Posledice tega rezultata bo treba čakati, kot je zatrdil Luder, vsaj še eno leto — do prihodnjih državnih volitev. Čas teče vedno v prid peronizmu odkar so radikali na vladi.

In končno besedo o cerkveni aferi. V septembru je vodstvo argentinske škofijske konference „nasvetovalo“ posameznim škofom ostre ukrepe proti poslancem, ki so volili zakon o razporoki. Te „nasvete“ je sedaj vojaški ordinariar spravil v javnost in nastal je škandal, ki je podoben le zadevi latinskoameriškega Svetega pisma. Eni so ostro nastopili, drugi so se postavili proti; viden je bil razkol v škofovskih pozicijah. Kljub temu, da je večina močala, škandala ni bilo mogoče ustaviti. Znova je hierarhija pokazala, kako malo pozna tempo političnega dogajanja.

Nov koncert Pristavskega mladinskega zbora

V petek, 17. oktobra ob pol desetih zvečer se je ta naš mladi zbor iz Castelarja predstavil na Filozofski fakulteti buenosaireske katoliške univerze.

Pod vodstvom Anke Gaserjeve je izvajal podoben program, kot smo ga mogli poslušati nedavno, v Slomškovem domu ob 20-letnici Zveze slovenskih mater in žena. Razen štirih otroških pesmi perujskega skladatelja E. Ituraldeja, ene čilske ljudske in ene črnske duhovne pesmi je zbor izvajal le program slovenskih narodnih. Kot na koncertu v Slomškovem domu smo bili tudi tokrat lahko priče dobro pripravljene, doživeto izvajane in večje vodene ga sporeda. V komaj dobrih dveh letih je zbor z vztrajnim delom močno napredoval. Lepo in uglašeno je zvenel, zvesto sledeč svoji dirigentki. Od prve do zadnje točke sporeda je žel nedeljeno priznanje navzočih profesorjev in študentov, ki niso varčevali z aplavzi zboru, solistom (Luku Debevču, Vinku Lazarju, Vilmi Moreschi) in zlasti zborovi voditeljici. Dodati so morali dve pesmi in še bi jih hoteli poslušati. Škoda, da koncert ni bil prej najavljen, da bi tudi naši ljubitelji lepega petja lahko prišli na svoj račun.

Pristavski zbor si ta nastop lahko vpiše v svojo kroniko kot nov uspeh svojega dela, ki je našo pesem in z njo slovensko ime poneslo iz ozkega kroga rojakov med argentinsko publiko. Želimo mu, da bi šel po tej poti še naprej novim uspehom naproti.

Dr. REGINALD VOSPERNIK

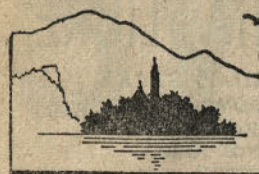
Argentina kot domovina slovenskih emigrantov

Libanonski izseljenec, ki se pelje poleg nas v Jumbo jetu Iberie iz Madrida v Buenos Aires, mi da predokus usode izseljencev. 7000 Slovencev, ki so v letih 1947 do 1949 po ponojujočem bivanju v taboriščih v Avstriji in Italiji potovali s tovornimi ladjami v Buenos Aires na begu pred stalinistično revolucijo v Sloveniji, niso potovali tako udobno, ampak brez letalskega voznega lista, brez veljavnega potnega lista, brez denarja, brez jasne predstave o svoji bodočnosti, brez delovnega mesta.

S pridnim delom so si opomogli, nekateri v zavirljive gospodarske položaje: Jakob (prav Herman — n. op.) Zupan npr. je danes lastnik podjetja z 800 uslužbenci, ki zadovoljuje 54% vsega argentinskega trga za poseben način pakiranja. Argentinci, ki so precej nedelavni, so radi zaposleni pri njem, ker plačuje dobro in jim zagotovi socialno sigurnost.

Neizmerno bogata zemlja

Argentina z napihnjanim glavnim mestom Buenos Airesom je raznolika dežela, zelo različna od evropskih držav. Okoli 13.000.000 od skupaj 30 milijonov prebivalcev živi v glavnem mestu in njegovih pred-

NOVICE IZ SLOVENIJE

LJUBLJANA — Vinski sejem na Gospodarskem razstavišču je zbral 524 razstavljalcev. Na tem 32. mednarodnem sejmu so vstopnice po 400 din (1 dolar) in z njo pravica pokušine štirih nagrajenih vin.

STIČNA — Romanske in gotske oštaline so izkopali v pokopališki cerkvi svete Katarine pri stiškem samostanu. Cerkev je zunaj samostanskega obzidja in je bila namenjena pokopavanju dobrotnikov samostana. Leta 1471 je bila zelo poškodovana; kasneje so jo gotizirali, leta 1784 pa spet uničena. Sklepajo, da bi mogla biti celo starejša od samostanske cerkve.

ROGAŠKA SLATINA — Rogaški glasbeni večeri so letos predstavili pet koncertov in opero. To je druga izdaja večerov, ki so jih lani začeli v okviru 320-letnice zdravilišča. Pri koncertih so sodelovali tako instrumentalni kot vokalni ansambli, opero Seviljski brivec pa je dirigiral Maksimilijan Cencič. Glavne vloge so odpeli Nada Ruždjak, Jurij Reja, Ferdinand Radovan, Josip Lešaja in Marijan Juršič. Večere pripravlja Franc Ploh.

VELENJE — Poletno violinsko šolo vodi Igor Ozim. Vanjo se sme vpisati le petnajst mladih učencev; mišljeno je za sedem domačih in sedem tujih. Ker so se letos prijavili le štirje iz vse Jugoslavije, so zato sprejeli deset iz inozemstva. Šola traja deset dni v zelo ugodnih razmerah: vsak študent lahko vadi v svoji sobi, na razpolago je klavir Stenway za korepeticijo. Ozim poučuje v Kölnu in včasih v Bernu.

PTUJ — Dober sadni pridelek v okolici Ptuja je omogočil izvoz 200 ton hrušk viljamovk in še 40 ton drugih dragih vrst. Prav tako bo šlo v ZRN še 260 ton prvovrstnih jabolk. Pred prodajo so pregledali, če sadje ni radioaktivno, a je bilo vse v redu.

LJUBLJANA — Inflacija v avgustu je znašala 6,4 odstotkov v primeri z juljskimi cenami. V zadnjih dvanajstih mesecih so pa naračunali 104% podražitve.

LJUBLJANA — Trubarjev književni opus so predstavili v Narodni univerzitetni knjižnici. Izdelana po podobi iz 16. stoletja, bo po razstavi odšla zbirka na svoje stalno mesto v Trubarjev muzej v Rašici.

IZOLA — Del obalne ceste med Izolo in Jagodjem, dolg 2,3 km, bodo do drugega leta do polovice izdelali: dva

pasova bosta dokončana tedaj, dva bosta pa počakala boljših časov.

IDRIJA — Čipkarski festival je po dvajsetih letih spet oživel. Na Starem placu so postavili stojnice z domačo in umetno obrtjo in seveda z jedačo in pijačo. Poleg tega je bilo zanimivo tekmovalstvo v klekljanju, na katerega se je prijavilo okoli 150 žena in celo dva moška, predavanje o zgodovini idrijske čipke in seveda razstava teh. Festival je posvečen 110-letnici delovanja idrijske čipkarske šole.

LJUBLJANA — Toplarna pošlje v zrak letno po 5.000 ton pepela in 12.000 žvepla, filtri pa prestržejo v istem času 250.000 ton pepela. Ta pepel odpeljavajo v visoki kurilni sezoni tovarnjaki z zmogljivostjo 10 ton vsakih pet minut. Da se položaj izboljša, načrtujejo nove filtre, ki bi „spustili“ v zrak le 250 ton pepela, žveplo bi pa vse prestregli.

BRNIK — Slovensko letalstvo praznuje stoletnico. Zato so na letališču imeli razstavo v spomin prvega letalca Edvarda Rusjana, na kateri je bilo več športnih in vojaških letal, različna oprema in helikopterji, zadnji dan je bil pa še letalski miting.

UMRLI SO OD 5. do 12. sept. 1986:

LJUBLJANA — Ida Urbančič; Nada Jezeršek roj. Nedelko; Marija Paulič roj. Lesjak; Danica Steiman roj. Šuštar; Marija Železnik roj. Zgonc, 78; Franc Počkar; Zora Kolman roj. Likar; Karolina Banček-Dragica; Vera Jack roj. Mencinger; Alfonz Kostanjšek; Jože Rupnik, 75; Ela Homan roj. Thaler; Albin Ferfolja; Janez Bručan, 81; Nada Črnko-Čebašek; prof. dr. Bogdan Breclj, 80; Marija Cvirn roj. Adamič; Franc Kodrič st.; Marija Cvirn; Marija Česnik roj. Bobek, 84; Franc Oven, 79; Zinka Marinčič roj. Weinberger; Vlado Godnjavec; Franc Pance; Ivanka Lokar; Anton Sašek; Janko Zibelnik, 86.

RAZNI KRAJI — Jože Pečavar, 63, Grosuplje; Ivanka Lašćak, Celje; Anton Božič, 76, Novo mesto; Vlasta Dretnik, Slovenj Gradec; Jernej Suhadolc, Šušica pri Dobrovi; Anica Bohorč roj. Jesenjak, 73, Šentjur pri Celju; Vinko Martinjak, Kranj; Zalka Kern roj. Pirč, 87, Kranj; Jože Tekavec, Podkraj pri Velenju; Ana Keršnik roj. Jeglič, 83, Zagorje ob Savi; Janko Sicherl, 87, Kranj; Franc Železnik, Ig; Marijan Valentič, Izola; Emilija Koncilja roj. Brück, Krško; Edo Tavčar, 82, Podnanos; Kati Krelj, 81, Škofja Loka; Josip Mokrovič, 83, Dobova; Angela Ahlin roj. Vodnik (Hrvatova mama), Stožice; Julka Lukač, 83, Sava pri Litiji; Marjeta Ašič, Krško; Cecilija Kavčnik roj. Lukman, Podpeč; Anton Rebula, 83, Domžale; Vladimira Polič roj. Kovačič, Grosuplje; Frenk Mele, Koper; Marija Urh roj. Ivec, 75, Metlika.

Naš dom - 30 let

Notranjo proslavo svojih letošnjih obletnic je Naš dom v San Justu praznoval že teden prej; v nedeljo, 12. oktobra, pa so priredili javno proslavo ob svoji 30-letnici.

Zjutraj so se že začeli zbirati rojaki v sanhuški stolnici, kjer je imel mašo za žive in mrtve člane Našega doma delegat dr. Alojzij Starc, s somaševanjem prof. F. Berganta in novomašnika A. Bidovca.

Med mašo je delegat dr. Starc razglasil vsem vernikom, da mu bo odsej pomagal pri dušnem pastirstvu v San Justu novomašnik Anton Bidovec. V pridigi se je spomnil vseh, ki so pripomogli, da se že 35 let bere slovenska maša v San Justu.

Že zgodaj popoldne so se pričeli zbirati iz vseh delov Velikega Buenos Airesa, kakor tudi iz okoliša, zavedni rojaki.

Po dviganju zastav na dvorišču je nato v gornji, lep okrašen dvorani pozdravil navzoče predsednik Našega doma Jože Miklič. V svojem pozdravu je med drugim dejal:

Smo v letu jubilejev, kar pet jih je. In ob tridesetletnici Našega doma malo postojimo in se zamislimo v leta, ki so pretekla. Mnogo je bilo plodnega dela in složenega dela, bili pa so tudi dnevi neviht. Ravno v teh viharnih dneh smo bili priče veliki prednosti, ki jo ima sanhuška skupnost, in to je, da je v vseh teh razburkanih časih prevladoval razum. Ohranimo tudi v bodočnosti to lepo čednost.

Mlajšemu rodu, ki stopa na krmljo, priporočamo vztrajnost; zavedajte se, da je le v nenehnem žrtvovanju pravi napredek in končno zadovoljstvo človeka.

Nato je pozdravil navzoče dr. Alojzij Starc, ki je vsem čestital ob obletnici, obenem pa jih potrdil v njihovem optimizmu pri delu za slovenstvo in versko življenje.

V proslavitev Balantičeve šole, ki letos praznuje 35 let, je nanizala nekaj spominov na šolo ravnateljica srednješolskega tečaja dr. Katica Cukjati, ki je bila nekoč učenka in pozneje tudi učiteljica v tej šoli. Spomnila se je na učne moči, predvsem pa na voditeljico Angelco Klanšek, ki so učencem dajali res svetovno razgledano vzgojo, ki so s svojim poslanstvom navajale učence v bodočnost in jim vcepili ljubezen kot najvišjo vrednoto slovenstva.

Nato so otroci Balantičeve šole pod vodstvom Anice Mehle in Andreje Selan pri harmoniju zapeli še Jager pa jaga, Moj očka ter Spomladi prav lušno je. Lepo je bilo gledati nad 70 učencev, kako so navdušeno peli.

Mladinski pevski zbor, ki ga že 15 let vodi Andrej Selan, je mogočno zapel Slovansko pesem ter živahni Potrkan ples. Ta zbor je spet pokazal svoje lepe glasove in obvladovanje snovi.

Zatem je pred odrom nagovoril zbrane s prazničnimi besedami arh. Jure Vombergar. Njegov govor, ki se je dotikal aktualnih tem v naši skupnosti, prinašamo skoraj v celoti na uvodnem mestu.

Kot zadnjo točko pa je sanhuška mladina predstavila klasično slovensko igro Matiček se ženi, ki jo je pred 200 leti napisal Anton Linhart. To smo imeli priložnost že večkrat videti na naših odrih pred leti, a je vedno zanimiva in privlačna. Letošnjo je naštudiral režiser Frdo Benznik, ki je zgodbo razgibal, dal tempo in se postavil s svojo mladinsko skupino. Režiser je igri dal pravilno baročno okolje, poudaril slovensko obeležje ter obdržal komedijo v pravih mejah.

Spet moram pri tej skupini pohvaliti dobro slovenščino, ki so jo pri tej predstavi odlikovali tudi jasno, artikulirano in počasno, zato zelo razumljivo govorjenje.

Gotovo je teža vse igre slonela na Matičku, Blažu Mikliču, ki je to vlogo doživel, lahko in neposredno predstavil in naštudiral, splošno mnenje je bilo, da je to bil najboljši njegov odrski prikaz, ki ga postavlja v naše najboljše igralske talente. Njegovo soigralko Nežko je odlično zaigrala Metka Markovič, ki je tudi zadela pravi ton, prijetne, zvite, nagajive, a zveste Slovenke. Tolikanj več, ker je morala vso igro naštudirati v enem mesecu. Tudi ona raste v vrh. Janez Marinčič je barona Zaletela izdelal z vsem talentom kot visokega, žlahtnega a pokvarjenega barona. Tončka, študenta, je primerno zaigral Janko Erjavec, le morda je bil previsok za vlogo. Nuška Drakserjeva — gospa Rozala, je dostojno in v redu zadela značaj visoke gospe.

Posebno omembo zasluži trio Zmešnjava — Boštjan Modic, Žužek — Emil Urbančič in Budalo — Ivo Urbančič, ki so s primernim karikiranjem in dobro igro prikazali takratno „graačinsko pravico“. Županovo Jerco je odigrala v stilu Ivana Tekavec, prav tako odlična karikatura Marka Malovrha kot delavca ter kratka vloga Toneta Tomaževiča kot lakaja.

Kot kmetiški fantje in deklički so še nastopili: Pavel Erjavec, Franci Grilj, Stanko Jelen, Rozka Likozar, Dani Lovšin, Jožica Malovrh, Vero.

SLOVENC V ARGENTINI

Osebnostne novice

Krst: Dne 19. oktobra je bil krščen v cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi Leopold Mihael Baccaro, sin Mihaela in Rezke roj. Gerkman. Botrovala sta Bernardka Gerkman in Santiago Agustín Baccaro. Krstil je g. Janez Petek CM. Srečnim staršem naše čestitke!

BUENOS AIRES

PRAZNOVANJE 10-LETNICE PRI SVETOGORSKI MARIJI

Češčenje Matere božje je globoko zakoreninjeno v slovenski vernosti. To velja tudi za rojake v zdomstvu. In to je opazno tudi pri skupnosti primorskih rojakov, ki se mesečno zbirajo v farni cerkvi sv. Rafaela v buenosaireški četrti Devoto, v kateri visi že 10 let na častnem mestu verna kopija podobe svetogorske Marije. Podoba so po posredovanju prelata Andreja Simčica darovali primorskim rojakom v Argentini slovenski frančiškani s Svete gore pri Gorici in jo je pred 10 leti slovesno blagoslovil in ustoličil v tej cerkvi msgr. Anton Orehar. Ta dogodek pomeni dejansko prelomnico za primorsko versko skupnost v Buenos Airesu. Vsak mesec se zadnjo nedeljo popoldne zbere k slovenski maši toliko primorskih rojakov, da napolnijo prostorno cerkev. Dušni pastir te skupnosti je Jože Škerbec, pevski zbor Svetogorski zvon pa vodi organist Gabrijel Čamerik. Nekajkrat na leto imajo po maši v dvorani družabno srečanje ob pogrjenih mizah za prijateljski pomenek in prepevanje narodnih pesmi.

Prvo nedeljo oktobra so bili ves (Nadaljevanje na 4. str.)

nika Malovrh, Lučka Oblak, Rezka Rovar, Tinko Selan in Magda Zupanc.

Mogočno sceno je — kot po navedi — zamislil in izdelal scenograf Tone Oblak; bogata grajska notranjščina in prijetni vrt sta pomagala, da se je igra primerno uvrstila v baročno dobo. Kot šepetalka je pomagala Marta Urbančič, luči je upravljal Pavle Malovrh ml., zvok pa Ton Oblak ml. Zborček kmetov je za odrom vodil Andrej Selan.

Moram reči, da me je igra zelo zadovoljila, tako umetnostno kot dokaz, kaj zmora mladina, in kaj zmora San Justo. In to dokazuje, da ima lahko pred seboj še dolgo vrsto obletnic, kar ji vsi iz srca želimo.

TDml

MIRKO VASLE

Slovenci in šport

ALPINIZEM

Z vzponom na dvanajsti najvišji vrh sveta, 8047 m visoki Broad Peak v Himalaji, so jugoslovanski, to je slovenski alpinisti, dosegli še en pomemben uspeh. Iz baznega taborišča odprave je prišla novica, da sta v prvem naskoku prišla na vrh Grošelj in Biščak, dan pozneje pa je s trojico sopelezalcev na vrh prišla tudi Marija Štrempfelj in tako postala prva Slovenka, ki je stopila na vrh, višji od 8000 m.

ATLETIKA

Pred kratkim so se vršile v Ljubljani 45. balkanske atletske igre. Med moškimi so Jugoslovani zasedli 2. mesto, ženske pa 3. Najboljši slovenski atlet je bil nedvomno Romeo Živko, ki je zmagal na 500 m. A gotovo bodo te tekme ostale v spominu, ker je Bolgarka Jordanka Donkova dosegla nov svetovni rekord na 100 m z ovirami v času 12"26.

BALINANJE

Jugoslovanska mladinska balinarska reprezentanca je na svetovnem prvenstvu v Franciji dosegla izjemen uspeh: zasedla je tretje mesto; svetovni prvaki so Francozi. Moštvo je sestavljeno samo s slovenskimi igralci.

LOKOSTRELSTVO

Izidor Požar, 18-letni lokeštrelec iz Gorenj pri Postojni je na 1. svetov-

(13)

nem prvenstvu in na 1. evropskem prvenstvu za mladince v disciplini „field and hunter“ dosegel prvo mesto.

KAJAK

Mladinsko svetovno prvenstvo v tej disciplini se je vršilo v Spittalu v Avstriji. Z zlato kolajno Marka Černeta, bronasto Tomaža Štoklja v kategoriji K-1 in srebrno Boštjana Žitnika v kategoriji C-1 je bila jugoslovanska — beri slovenska reprezentanca najuspešnejša v slalomskem delu prvega mladinskega svetovnega prvenstva s kajaki in kanuji na divjih vodah. Velik uspeh mladih tekmovalcev sta dopolnila Andrej Breznik s četrtim in Janko Brezigar s petim mestom.

KOLESARSTVO

Na mednarodni kolesarski dirki po Zgornji Avstriji je odlično zmagal slovenski kolesar Sandi Papež. V prvi etapi sicer še ni bil v ospredju, z drugim mestom v drugi etapi pa si je utrl pot k vrhu. V zadnji, 3. etapi na 378 km dolgi dirki (povprečna hitrost zmagovalca je bila 41,06 km/h) se je Slovenec uvrstil na 4. mesto, kar mu je zadostovalo za pomembno mednarodno celotno zmago. 14. je bil Lampič.

KOŠARKA

V Perugii v Italiji je bilo evropsko košarkarsko prvenstvo za mla-

denke. Na koncu sta se pomerili Sovjetska zveza in Jugoslavija. Po napetem boju in v podaljšk si je z 71:70 Sovjetska zveza zagotovila svoj deveti naslov. Jugoslovankam ni uspelo obraniti lanske zlate kolajne iz Toleda. Edina košarkarica iz Slovenije v ekipi je bila 17-letna Nevenka Topalovič.

V Gmündu v Avstriji je jugoslovanska mladinska reprezentanca v košarki, tudi brez Slovencev, postala novi evropski prvak. V finalu je premagala Sovjetsko zvezo kar s 111:87 in tako že četrtič osvojila naslov najboljšega v Evropi.

V Buenos Airesu so se odigrale tekme za medcelinski pokal William Jonesa med klubi. Argentino sta zastopali moštvi Obras Sanitarias ter Ferrocarril Oeste, Jugoslavijo Cibona iz Zagreba, Sovjetsko zvezo Žalgiris (Kaunas). Prvi je bil Žalgiris, drugi Ferro, tretji Cibona.

MARATONSKO PLOVANJE

Jožetu Tanku iz Celja je uspel podvig za Guinnessovo knjigo rekordov: v enem nastopu je izboljšal kar tri rekorde. Prvi je brez odmora preplaval nad 100 km (natančno 105,6 km) in tako za 9,6 km izboljšal znamko svetovnega rekorderja Farugija iz Malte. Drugi rekord je sedaj 40 ur in 20 minut plavanja brez odmora. Tako je preplaval razdaljo od Benetk do Portoroža. Tretji rekord pri tem pa dosegel, ko je vmes razdaljo 50 km preplaval v 18 urah. Stari rekord je imel Italijan Pinto — 24 ur.

NOGOMET

V Jugoslaviji so se pričela nogo-

metna prvenstva v vseh ligah. Letos je drugoligaš Maribor, ki je po pričakovanju po 7 kolih na zadnjem mestu. V Slovenski nogometni ligi prevladujeta Mura in Teol Slovan, ki sta v štirih kolih zbrala 8 točk, drugi je Integral Olimpija, ki jih ima 7.

PADALSTVO

Bogdan Jug, član Alpskega letalskega centra Lesce Bled je na mladinskem padalskem svetovnem prvenstvu postal prvak v skokih na cilj z višine 800 m. Prvenstvo je bilo v Ankari v Turčiji.

PLAVANJE

Točno deset let je minilo, odkar so jugoslovanski mladinci na evropskem prvenstvu osvojili zadnjo kolajno. Takrat — to je 1979. leta — je iz Osla prinesel Borut Petrič zlato za svojo zmago na 1500 m kravl. Sedaj pa je v Zahodnem Berlinu v sklopu Mladinskega evropskega prvenstva Matjaž Koželj na 200 m delfin osvojil srebrno kolajno; oba sta Slovenca.

Na Balkanskem članskem prvenstvu v plavanju je Jugoslavija zasedla zadnje mesto. Edini dve zmagi si je priboril Slovenec Darjan Petrič, ki je prvi priplaval na 400 m in 1500 m kravl.

ROKOMET

Začelo je prvenstvo pri moških. Letos je med prvligaši ljubljanski Dinos Slovan, ki je v prvem kolu odlično startal. Z rezervno zasedbo je zmagal Jugovič z 29:21.

Pri ženskah je v Tivoliju Belinka Olimpija prvič premagala Radničke-

ga. Ta velja za najboljšo jugoslovansko in evropsko ekipo. Tu pa je doživel enega najhujših porazov v zadnjih letih. Po petih kolih sedaj Ljubljankanke delijo prvo mesto z osmimi točkami.

SMUČANJE

V mendoškem smučarskem centru Las Leñas se je začela letošnja svetovna smučarska sezona. Po vseh zapletih, ki jih je povzročilo muhasto vreme, se je vendar izpolnil smučarski program. Tokrat so bili najuspešnejši švicarji; v prvem smuku je dobil Mülle, v drugem pa Zürbruggen. Slovenci niso nastopali.

SMUČARSKI SKOKI

V Berchtesgadenju je na velikem mednarodnem tekmovalstvu na skakalnicah s plastično snovjo, kjer je sodelovalo 50 tekmovalcev iz sedmih držav, zmagal Zahodni Nemec T. Klausner pred Avstrijemc Vettoriem in Slovencem Primožem Velto. 17. je bil Tepeš.

VATERPOLO

V Madridu so jugoslovanski vaterpolisti — brez Slovencev — postali novi svetovni prvaki. V finalni tekmi z Italijani so tesno zmagali z 12:11.

VESLANJE

Na mladinskem svetovnem prvenstvu v Roudnicah na Češkem sta Blejca S. Mirjanič in S. Mujkič, ki sta veslala v dvojcu brez krmarja, prepričljivo zmagala in s prvo jugoslovansko zlato kolajno na veslaških svetovnih prvenstvih dosegla največji uspeh jugoslovanskega — slovenskega — veslanja.

MALI OGLASI

ADVOKATI

dr. Franc Knave — vsakovrstne civilne, delavske in trgovske zadeve v Capitalu in Peia. Bs. As. — Tucumán 1455, 9. nadst. E - Tel. 45-0320 - poned., torek, četrtek od 16 do 20.

ARHITEKTI

arh. Jure Vombergar — Načrti za gradnje stanovanjskih hiš, industrijskih in trgovskih stavb. — Av. Gaona 2776 - 1706 Haedo T. E. 659-1413.

arh. Marija Bavec — Belgrano 123 - 17. nad. "5" - R. Mejía - Tel. 654-2461; poned., sredo, petek od 17 do 19.

arh. Andrej J. Horvat — Načrti za gradnje stanovanjskih in trgovskih poslopij, predelave, opreme in dekoracije. Curupayti 1525 - (1708) Morón - Tel. 628-7515.

OBRITNIKI

Modno krojaštvo — Tone Bidovec - nove obleke in popravila starih - Av. de Mayo 2416 - Ramos Mejía - Tel. 651-1242.

TRGOVINA

Delikatosa Franc Vester — Gana 119 - Capital - (1 kvadro severno od postaje Liniers).

Alpe Hogar — Stane Mehle — vse za vaš dom - L. Vernet 4225 - 1826 Rem. de Escalada - T. E. 248-4021.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385, 1. nadst., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - T. E. 312-2127.

Kreditna zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E. 658-6574, 654-6438. Od poned. do petka od 15. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía - T. E. 658-6574, 654-6438. Od poned. do petka od 15. do 19. ure.

Cena največ štirih vrstic ★ 3 za enkratno objavo, za ves mesec — 4 številke — ★ 8.

Poravnajte naročnino!

Buenos Aires

(Nad. s 3. str.)

dan izredno hudi nalivi, vendar so se kljub temu zbrali primorski rojaki iz vseh predelov Velikega Buenos Airesa k praznovanju 10-letnice. Ob 4 popoldne so bile najprej litanije Matere božje in blagoslov. Pred začetkom maše je novega delegata dr. Alojzija Starca pozdravila v imenu občestva Ester Smrdel. Možinova otroka v narodnih nošah pa sta mu izročila slovenski šopek. V pridigi je dr. Starc podčrtal pomen Marijinega češčenja za krščansko življenje, nato pa podelil 28 o-starelim rojakom sveto maziljenje.

Po maši so se vsi udeleženci zbrali v farni dvorani k družabnemu delu sporeda. Skupina gospe je pod vodstvom Dragice Mizeritove poskrbela za okrasitev dvorane in bogato pogrnjene mize. Tu je delegata pozdravila Mari Keržičeva.

Ob prijateljskem kramljanju in ob prepevanju narodnih pesmi so se rojaki zadržali do pozne večerne ure v sproščeni in domačem razpoloženju. Vedno znova doživljamo, ka-

ko nas naša duhovna mati Marija zbira in povezuje, krepi vero in prijateljstvo in narodno zavest.

SLOVENIJA V SVETU

ZDA

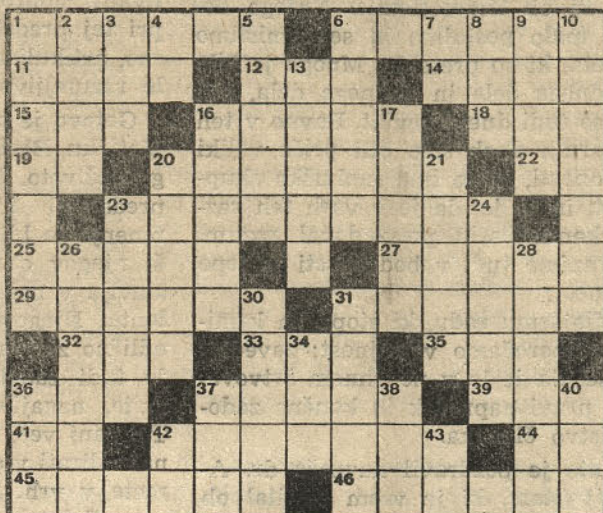
Kulturno sodelovanje z univerzo Wisconsin, Milwaukee, podpira Mary Ermenc, poleg nje pa so še v odboru Isabelle Kralj, Leo Muskatovec, Dolores Ivanchich, Georg Lipovšek. Namen te organizacije je širiti in ljubiti slovenski jezik, kulturno zavest ter prirediti različne kulturne prireditve. Poročevalec predlaga, naj bi v prihodnjih izdajah njih glasila Newsletter bralci lahko brali tudi nekatere članke v slovenskem jeziku.

Isabelle Kralj-Bambič, poklicna baletka, koreografinja in učiteljica baleta na univerzi v Wisconsinu, je priredila samostojni recitacijski in baletni večer „Escapades of Kurent“. Pohvalno oceno so prinesli tudi razni angleški časopisi. Kljub temu, da so gledalci navajeni na stare izraze baletne umetnosti, jim je bil všeč modernejši pristop v tem baletu.

KRIŽANKA

Vodoravno: 1) Preseže, prekosi. 6) Dodatek pisanju. 11) Ovčini samec. 1) Napijajo. 14) Pravkar narejena. 15) Mutast. 16) Zavarovano, zaščiten. 18) Rečem. 19) Središče vrtenja. 20) Zagrabimo. 22) Grška črka. 23) Diplomatska državna predstavnik. 25) (Na-) Na pamet. 7) Odebeljena korenina. 29) Z nogami stiskam grozdje. 31) Stopnje sorodstva. 32) Skrajni deli polotokov. 33) Eden in drugi. 35) Stara oblika veznika. 36) Vprašanje po neznani osebi. 37) Izobraženo. 39) Očka. 41) Se hrani. 42) Mlečni izdelek. 44) Simbol za erbij. 45) Odličan, izbran. 46) Narejena iz lesa.

Navpično: 1) Naredim še enkrat. 2) Konjeva poslastica. 3) Na to mesto. 4) Nedoločni zaimek. 5) Mesec v letu. 6) Znojen. 7) Veznik. 8) Tla. 9) Dro-

bec lesa, ki odleti pri sekanju. 10) Osamljena. 13) Mi manjka. 16) Podeli zakrament sv. krsta. 17) Izobrazbo, vzgojo. 20) Vprašanje po kraju. 37) Zna. 38) Osebnosti zaimek. 40) Predplačilo. 42) Okrajšava za starejši. 43) Igralščina kri v glavo. 28) na karta.

OBVESTILA

SOBOTA, 25. oktobra:

Tradicionalna proslava Slovenskega narodnega praznika „29. oktober“ in dneva slovenske zastave v Slovenski hiši ob 19.15 uri.

Nadaljevanje Filozofskega tečaja s predavanjem prof. dr. Milana Komarja v Slovenski hiši ob 16. uri v prireditbi SKAS-a in Visokošolskega tečaja.

NEDELJA, 26. oktobra:

34. zvezni mladinski dan v Slomškovem domu.

SOBOTA, 8. novembra:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja v Slovenski hiši ob 15.

IZŠLA JE oktobrska mladinska vez

DRUŠTVENI OGLASNIK

Učiteljska seja bo v sredo, 29. oktobra ob 20. uri v Slovenski hiši.

Starši, ste že kaj pomislili, koliko koristi ima vaš otrok s slovenske šolske kolonije? Zedinjena Slovenija jo tudi letos organizira od 26. decembra 1986 do 11. januarja 1987.

V pisarni Zedinjene Slovenije si morete izposoditi tudi tele otroške kasete: 6 kasetov o zgodbi Ostržka (Carlo Colli).

Butalci (Fran Milčinski) Sneguljica (J. W. Grimm) Kozlovska sodba v Višnji gori (Josip Jurčič)

Prevarana lisica (slov. ljudska basen) Jurčkov zobek je bolan

in 3 radijske igre na kasetih: Kdo je napravil Vidku srajčico (Fran Levstik)

Kralj Matjaž in Alenčica (Dane Zajc) Lov na rep (Frane Puntar)

ZEDINJENA SLOVENIJA

potrebuje, da ji vsa naša skupnost pomaga za nadaljnjo razširitev in poglobitev njenega dolgoletnega dela. Pod to spadajo:

- a) ljudskošolski tečaji — že nad 35 let,
- b) srednješolski tečaji — že nad 25 let,
- c) osrednja knjižnica,
- č) zastopanje naše skupnosti pred javnostjo, kot njena centralna organizacija.

Zato vabimo vse rojake, ki jim je slovenstva mar in bi se hoteli na ta način oddolžiti za vse, kar jim je Zedinjena Slovenija vsa ta leta nudila, da postanejo čimprej njeni aktivni člani preko svojih krajevnih domov.

34. zvezni mladinski dan - 26. oktobra

letos v Slomškovem domu

S p o r e d :

- 9.00: tekmovanje
- 11.00: skupna sv. maša
- 12.00: kosilo
- 18.30: nastopi mladine iz vseh okrajev Velikega Buenos Airesa in iz Mendoze.

Sodeloval bo „Magnum“

FRAN MILČINSKI

Prički brez gnezda

Jera je bila doma. Sedela je na skrinji pri oknu in pletla nogavico, ki je pa bila za njeno nogo očitno premajhna. Poleg nje je sedela gospodinja, ki se je, ko je prišel Jeraj, vljudo umaknila iz sobe tik pred duri.

„No, kako se imate, Jera?“ je vprašal gospod Jeraj.

Jera je kar sklenila roke in prestrašeno vzkliznila: „Pa ne, da se je Milančuk kaj zgodilo?“

Storilo se mu je milo: iz te ženske je govorilo srce — zakaj ni njegova žena taka!

„Ni ga,“ je rekel. „Ali ga niste nič videli, Jera? Zjutraj je šel zdoma kakor po navadi, pa ga ni bilo ne v šolo ne več domov.“

„O ti moj ubogi otrok!“ je vekala Jera. „Vsi angeli božji mu stojte ob strani! Ali ste že kam brzojavili? Ali ga že iščejo? Ti moj ljubi fantek, ko bi mogla dati življenje zate!“

Tako je bila razburjena, da skoraj ni bilo dobiti od nje jasnih odgovorov. Predvsem, kje ga je zadnjič videla?

„Včeraj popoldne ob štirih sem ga pričakovala pred šolo. Tako se mi smili, moj fant! Kaj bi tajila, vsak dan sem ga hodila čakati. Saj je bil potreben, da mu kdo prišije kak gumb — in nogavice ima tudi vedno strgane, revček! Da se le ne bi prehladil.“

„Počakajte, Jera,“ jo je spravil Jeraj nazaj v tir, „včeraj popoldne ste z njim govorili. Ali vam ni povedal, da

bo kam šel ali kaj takega?“

„Nak, nič — samo prav mudilo se mu je. Gledala sem za njim, kam ga tako vleče, pa sem videla, da sta ga čakala tisti Kocmurjev Stanko ničvredni — kar zboldo me je v srce, ko sem ga videla v njegovi družbi — in pa čevljarjev Tonček je bil zraven.“

„Tončka tudi ni domov. — Kaj pa, če so ušli vsi trije skupaj?“ je ugibal Jeraj.

„Tega nas Bog varuj!“ se je ustrašila Jera. „Kocmurjev je tat; če ne bodo imeli, bodo kradli...“ — Potok solza ji je lil iz oči. „Oh, tega fanta ne bo nikdar več nazaj. Gotovo bo šel čez morje, saj je zmeraj sanjal o tisti grdi Kolefoniji! Divjaki ga bodo požrli!“

„Jera, če še kaj izveste ali se česa spomnite, koj mi pridite povedat ali domov ali v pisarno! Grem še h Kocmurjev, da izvem, kaj je s Stankom.“

Prisrčno ji je stisnil rko in se poslovil, pa ko je bil že pri stopnicah, ga je poklicala nazaj. „Oh, gospod, še eno besedo! Saj sem se dan za dnem pripravljala k vam. Zdaj ko ljudje toliko govoré zaradi vaše gospe, zaradi veselice in zaradi denarja, me kar peče ti stih šest sto kron, ki mi jih je dala gospa, ko sem šla. Saj sem jih pošteno zaslužila v teh letih, kar sem bila pri vas, pa vendar ne vem, če je pošten denar, ki sem ga dobila — ali naj ga vrnem?“

(33)

Jeraj se je prijel za kljuko pri durih, da se ni zgrudil. Premagal se je in mirno ponovil: „Šest sto kron vam je dala tisti dan, ko ste šli... Le brez skrbi bodite, vse je pošteno!“

Šel je po stopnicah in vrtno se mu je v glavi. Stisnil je ustni in se otrese nemoških misli.

Najprej h Kocmurjev!

Res je bilo tako — zmanjkalo je tudi Stanka. Pa se gospod Kocmur ni posebno razburjal zaradi tega. „Naj le malo poizkusi po svetu, lump!“ je izjavil poizvedujočemu Jeraju, „le primej naj ga žandarji in uklenejo in zapró, falot, da bo imel kaj strahu! Jaz ga vedno prav učim, ali mene ne uboga, cigan!“

S tem je bila zanj opravljena Stankova zadeva. Hotel pa je porabiti ugodno priliko in izprašati in zaslišati gospoda Jeraja zastran starega Korena in njegovega testamenta — kaj govoré, ali ga je že naredil ali ne, in kako pravi postava zastran dedovanja, če ni nič testamenta, in ali ima sploh oče moč, da čisto razdedini otroka. Toda nič ni dosegel. Jeraju se je mudilo: najprej še enkrat na policijo, da pove, kar je izvedel novega, zlasti domnevo, da so vsi trije fantiči skupaj, za v pisarno pa je bil tudi že skrajni čas.

Tako težko ni še nikdar čakal konca pisarniških ur. Iz pisarne je šel naravnost domov, da se dodobra zmeni z lepo svojo gospo zaradi onih šest sto kron, o katerih je danes prvič slišal iz Jerajinih ust.

Gospa Jerajeva ni bila neprimprimljena. Kajti za soprogo je bila tudi ona počastila staro Jero s svojim obiskom,

pa ko je izvedela, da je bil že njen soprog ondi, se ni dalj mudila in je zopet šla. Računala je z možnostjo, da je vse razkrito, vdala se pa ni.

Brez ovinkov je potrdila, da je res vrnila Jeri šest sto kron. Ali ta denar da je imela vsa dolga leta pošteno v shrambi in bi ga ji bila lahko vrnila vsak trenutek in katerikoli dan. Z veselico da ni imel ta denar nobenega stika.

— Zakaj mu ni nikdar povedala, da hrani Jerino mezdo — toliko vsoto?“

„E, vsako smet ti bom nosila pod nos!“ se je odrezala gospa Jerajeva.

„Šest sto kron je smet,“ je sikal Jeraj in bliskalo se mu je iz oči, „zate smet, ki včasih niti desetice nisi zmogla! Ti, da bi bila hranila tako vsoto denarja toliko let in se je ne bi dotaknila, ti, ki te je skrbel vinar, dokler se ga nisi znebila? — Ali meni je prav. Kakor hočeš! Zdaj govoré ljudje, za njimi bo govorilo sodišče. Če bi se pravočasno poravnala škoda, preden kaj izve oblast, bi se preprečil kazenski pregon... Toda če misliš, da ti ni treba moje pomoči, tem bolje.“

Jerajeva je pričela preudarjati. „Kje bi dobil denar?“ je vprašala.

„Šefa bi naprosil,“ je rekel Jeraj, „morebiti mi dá toliko predjema... Odplačeval bi mu ga v obrokih — kakih petdeset kron na mesec. Seveda, skriti morava svoje izdatke.“

Pa je zopet pričela kljubovati. „Ne, nisem vzela in nisem vzela. Pa naj pri-sežejo, kateri so me videli, da sem vzela. Jaz stokrat prisežem, da nisem. Te sramote ne maram, da jim daš denar in priznaš, da sem ga vzela. Rajši grem v

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

REDACCION Y ADMINISTRACION:

RAMON L. FALCON 4158

1407 BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono: 6 9 - 9 5 0 3

G l a v n i u r e d n i k :

Tine Debeljak ml.

U r e d n i š k i o d b o r :

dr. Tine Debeljak, Tone Mizerit,

dr. Katia Cukjati, Gregor Batagelj

Correo Argentino Central (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intellectual Nº 20.446	

Naročnina Svobodne Slovenije za l. 1986: za Argentino A 40; pri pošiljanju po pošti A 45; Združ. države in Kanada pri pošiljanju z letalsko pošto 60 USA dol.; obmejne države Argentine 53 USA dol.; Evropa 65 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 70 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 45 USA dol.

TALLERES GRAFICOS "VILKO" S.R.L., ESTADOS UNIDOS 425, 1101 - BUENOS AIRES - T. E. 362-7215

SDO - SFZ v soboto, 25. oktobra

vabi vso mladino na športne tekme

ob 15 turnir ping-pong odbojka mlajših SFZ Vsi lepo vabljeni v Naš dom, San Justo

Gospe Jerajeva so se lotili krči. Mižala je, stokala in se zvijala, ali krč niso bili tako hudi, da ne bi čula in razumela, kar ji je razkladal gospod Jeraj, korakajoč po sobi.